

רשימת קריאה בנושא אלימות ומניעת אלימות בבתי ספר

חוזרי מנכ"ל, משרד החינוך:

קידום אקלים בטוח והתמודדות עם אירועי אלימות במוסדות חינוך. חוזר מנכ"ל תשע"א1(א), י"ב באלול התשס"ט, 01 בספטמבר 2009.

נוהל הרחקת תלמיד. חוזר מנכ"ל תשס"ג2(א), כ"ה תשרי תשס"ג, 1 באוקטובר 2002

סעיפים בחוזרי מנכ"ל קודמים שנשארו בתוקף:

"חובת הדיווח על עברה בקטין על פי חוק וחקירות תלמידים כקרבנות וכעדים"

סעיף 2-6.6 בחוזר הוראות הקבע סח/8(א), "הנוכחות בבית הספר כמרכיב בהערכת הישגים בחינוך העל-יסודי"

סעיף 1.2-36 בחוזר הוראות הקבע סו/8(ב), "יישום חוק החינוך המיוחד: ועדת שילוב מוסדית, ועדת השמה וועדת ערר" למעט סעיף קטן 2, "ועדת השילוב המוסדית", שהוא מבוטל.

סעיף 1.2-37 בחוזר הוראות הקבע סח/3(ד), "תכנית השילוב במסגרת החינוך הרגיל – לטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות"

סעיף 10-2.1 בחוזר הוראות הקבע סו/3(א), "התיקון החדש לחוק לתיקון דיני ראיות – חקירת תלמידים כקרבנות או כעדים"

סעיף 24-6.2 בחוזר הוראות הקבע סה/9(ג), "טיולים – היבטים פדגוגיים-ארגוניים"
סעיף 9-2.1 בחוזר הוראות הקבע סד/7(א), "נוהל הטיפול בפגיעת תלמיד בעובד הוראה"

סעיף 16-4.3 בחוזר הוראות הקבע סב/5(א), "ציון בית ספרי (ציון מגן/מסכם)"

סעיף 6-2.5 בחוזר הוראות הקבע סב/3(ב), "מניעת עישון סיגריות ומוצרי טבק במוסדות החינוך"

סעיף 2-2.1 בחוזר הוראות הקבע תשס"א2(א), "התמודדות מערכת החינוך עם פגיעה מינית של תלמידים בתלמידים"

סעיף 13-4.3 בחוזר הוראות הקבע תשס"א2(א), "טוהר הבחינות"

סעיף 19-1.2 בחוזר הוראות הקבע נט/8(א), "שיבוץ תלמידים במסגרות החינוך המיוחד"

חוזר מיוחד ו', התשנ"ח, "נוהל הטיפול בתלמיד שנמצא מעורבבסמים".

אתרים בהם חומר בנושא:

- עמותת "מפגשים" פועלת למעורבות חינוכית וחברתית ולמניעת אלימות בשילוב תיאטרון:

[/http://www.mifgashim.org](http://www.mifgashim.org)

- משרד החינוך – האגף לשירות פסיכולוגי ייעוצי -
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/units/shefi>

- משרד החינוך – "צפונט" – רשת תקשוב חינוכית של מחוז צפון:

[/http://www.tzafonet.org.il](http://www.tzafonet.org.il)

- "סהר" – סיוע והקשבה ברשת: שירות תמיכה באינטרנט וכן מידע מפורט על דיכאון, אלימות, התאבדויות, הפרעות אכילה, בדידות וכו'. יש באתר קישורים לאתרים נוספים, מאמרים ועצות של אנשי מקצוע לטיפול.

[/http://www.sahar.org.il](http://www.sahar.org.il)

- מחמ"ד – "משפחת החינוך המיוחד" – האתר עוסק בחינוך המיוחד ומציע הרבה מידע על מאפיינים, תסמינים וקישורים נוספים לטיפול באוכלוסייה מיוחדת.

- מדריך להורים לבטיחות ילדים ברשת האינטרנט: [http://www.edu-](http://www.edu-negev.gov.il/care)
[/negev.gov.il/care](http://www.edu-negev.gov.il/care)

- "הורות ומשפחה" – האתר המקצועי להורים, ילדים ואנשי מקצוע. האתר מציע קבוצות דיון להורים, דו שיח עם אנשי המקצוע, מאגרי מידע

ועוד: [/http://www.horut.org.il](http://www.horut.org.il)

<http://kaye7.school.org.il/behavior.htm>

[http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Staj/ThanimPedagogim/
Mishmaat/churchwood.htm](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Staj/ThanimPedagogim/Mishmaat/churchwood.htm)

[http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=841&referer=%2fDefault.a
spx%3f](http://portal.macam.ac.il/ArticlePage.aspx?id=841&referer=%2fDefault.aspx%3f)

<http://itu.cet.ac.il> <http://makomakan.cet.ac.il>

מקור המאמר: <http://www.reader.co.il/article/10380>/על-הקשר-בין-אלימות-
אוכלוסייתתלמידים-מרובתתרבויות-וחינוך-לרב-תרבותיות
תגיות של המאמר: אלימות, רב תרבותיות, עולים, בתי ספר

ספרים ומאמרים:

<http://www.hamit.co.il/community.asp?id=27&cat=article&articleid=616>

אהרונישקי, ש. ארהרד, ר. מאי 2005. **המאבק באלימות – מבט מקומי**. ועידת השלטון המקומי ה-1 של ביה"ס לממשל ולמדיניות באוניברסיטת ת"א.
בנבנישתי ר', חורי-כסאברי מ', ור' אסטור. 2005. **אלימות במערכת החינוך – תשס"ה**. בית-הספר לעבודה סוציאלית, האוניברסיטה העברית ירושלים.
בנבנישתי, אסטור, ר. ומארצ'י ר. (2003). התמודדות עם אלימות במערכת החינוך. **מפגש לעבודה חינוכית – סוציאלית**. מס' 17, מרץ 2003, עמ' 44-9.
גומפל, ת. 1999. **הרהורים על אלימות בית ספרית**. האוניברסיטה העברית. נמצא ב:
<http://pluto.mscc.huji.ac.il/~msgumpel/violence.htm>

הורוביץ ת'. 2006. בית-הספר כזירת אלימות. **בתוך: מפגש לעבודה חינוכית סוציאלית**. גיליון 23, 66-45.

רולידר ע', לפידות נ', ור' לוי. 2001. **תופעת ההצקה בבתי-ספר בישראל**. החוג למדעי ההתנהגות, המכללה האקדמית עמק יזרעאל, עמ' 1-130.

הורוביץ תמר. 2000. אלימות כתופעה אנטי חברתית: תיאוריה ומעשה. מכון הנרייטה סאלד. עמ' 66-67.

וילף, עינת ווילף, מירי. 2008. בחזרה לאלף בית: הדרך להצלת החינוך בישראל (ללא תוספת תקציב). ידיעות אחרונות, הוצאת חמד.
עמית חיים. 2005. "מנהיגות חינוכית למניעת אלימות – מקומם של מבוגרים, הורים ומורים, במניעת אלימות של ילדים". בתוך:

רחמים, רמי. 22.7.2009. "ענישה הנתפסת לרוב כבולמת אלימות – עלולה דוקא להגביר אותה". קו לחינוך – פורטל החינוך של ישראל. www.kav-lahinuch.co.il
שמעוני, ש., סגל, ש., שרוני, ו., 1996. משמעת בכיתה. בהוצאת מכון מופ"ת.

שפירא, נועה. 2008. על הקשר בין אלימות, אוכלוסיית-תלמידים מרובת-תרבויות וחינוך לרב תרבותיות. <http://www.reader.co.il/article/10380>
שרון, דן (עורך). 2006. מאלימות להלימות. אלימות בבית הספר: מאפיינים, סיבות ורעיונות. מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.
שרוני, ו. 1998. מדריך נבוכים למחנכים והורים של הילד בעל ליקוי הלמידה. הוצאת רכס.